

Koncepcija

**Par valsts un pašvaldību sporta un publisko būvju
iekļaušanu programmā „Valsts aizsardzība, drošība un
integrācija NATO”**

I Problēmas formulējums un detalizēts izklāsts

Pavisam drīz – 2004.gadā Latvija kļūs par NATO dalībvalsti. Tas nozīmēs, ka Latvijas valsts un sabiedrība pirmo reizi pastāvēšanas vēsturē gūs NATO kolektīvās drošības garantijas, kā arī vienlaicīgi uzņemsies saistības par starptautisko drošību un stabilitāti.

Kā zināms, Prāgas NATO samita laikā 2002.gada novembrī visām dalībības un kandidāt valstīm tika uzdots aktīvi un mērķtiecīgi pilnveidot savu bruņoto spēku struktūras un paaugstināt militāras spējas. Arī Latvija nopietni turpina strādāt pie šo svarīgo valsts aizsardzības un kolektīvās drošības militāro mērķu sasniegšanas. Veicamo pasākumu, to prioritāšu ir daudz. Tās izvērtējot īpaši jāakcentē tas, ka bruņoto spēku spēju pamatā ir ne tikai mūsdienīgs bruņojums un ekipējums, bet arī profesionāls, fiziski spēcīgs karavīrs!

Kā zināms Latvijas aizsardzības koncepcija paredz atteikšanos no obligātā militārā dienesta un pāreju uz profesionālu līguma dienestu. Tas nozīmē, ka jaunatnes piesaistīšanai militāram profesionālam dienestam un profesionālu karavīru fiziskās kondīcijas ilgstošas uzturēšanas nozīmīgs priekšnoteikums ir viņu fiziskās kultūras un sportošanas iespējas.

Tas nozīmē, ka tajā nākotnē karavīru sagatavotības nodrošināšanai svarīga ir ne tikai militāro apmācību bāzes infrastruktūra, sociālās garantijas un labs ekipējums, bet arī karavīru fiziskās kondīcijas regulāra nostiprināšana un uzturēšana Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem (turpmāk – NBS) pieejamās sporta bāzēs.

Diemžēl, kā zināms, tad tieši fizisko nodarbību vajadzībām piemērotu telpu, sporta bāžu pieejamība Latvijas bruņotajos spēkos, to vienībās ir nepietiekama. Daudzviet NBS daļās un mācību centros šādu iespēju vispār nav. Tāpēc ir praktiski neiespējami nodrošināt iespēju un vajadzību karavīriem fizisko nodarbību, arī brīvo laiku pavadīt ar sportu saistītos veselīgos pasākumos.

Spēkā esošie normatīvie akti, tai skaitā likums “Par valsts budžetu 2004.gadam”, paredz šādas problemātikas risināšanas nepieciešamību un iespējas.

Lai jūtami mainītu pašreizējo situāciju un nodrošinātu ne tikai NBS vienību vajadzības, bet arī palielinātu sporta vajadzībām investēto līdzekļu atdevi arī plašāk – civilās sabiedrības vajadzībām, Aizsardzības ministrija un Nacionālie bruņotie spēki ir izstrādājuši programmu “Aizsardzības ministrijas un NBS Sporta būvju celtniecība”, kuras ievirzi 2003.gadā konceptuāli ir apstiprinājis Ministru kabinets. Programmas ietvaros sadarbībā ar pašvaldībām, sporta organizācijām, citām valsts un starptautiskajām, privātajām institūcijām tiktu veikta sporta būvju celtniecība un rekonstrukcija NBS pamatdislokācijas vietās.

Šīs programmas izpilde ievērojami uzlabotu NBS Sporta kluba, mācību centru sporta bāžu kvalitāti un dotu iespēju NBS karavīriem nodarboties ar sportu mūsdienīgu prasībām atbilstošās sporta bāzēs. Vienlaicīgi tiks radīta iespēja sporta bāzēs nodarboties plašiem sabiedrības slāņiem un vietējo pašvaldību sporta skolas audzēkņiem un valsts izlašu līmeņa sportistiem. Realizējot šo programmu sagaidāms, ka samazināsies arī negatīvas sociālās parādības – bērnu un jauniešu alkoholisms, klaiņošana, noziedzība un citas negācijas, ja palielināsies iespēja nodarboties ar sportu.

“AM un NBS Sporta būvju celtniecības” programmas vajadzībām sākot ar 2004. gadu tiek plānots atvēlēt līdzekļus aptuveni 2,5 miljonu latu apjomā. Tas ļautu 3-4 gadu laikā nodrošināt NBS ar piemērotām sporta celtnēm.

Kā zināms, Aizsardzības ministrija iepriekšējos gados programmas “Cietumu profesionālizācija” ietvaros ikgadēji atvēlēja 2,5 miljonus latu programmas mērķu sasniegšanai. 2003. gadā šī programma tika pabeigta. Līdz ar ko rodas iespēja šos līdzekļus novirzīt jauniem sabiedriskiem mērķiem un konkrēti “Aizsardzības ministrijas un NBS Sporta būvju celtniecības” programmas vajadzībām. Jau dažu gadu laikā tiks uzbūvētas mūsdienīgas sporta celtnes, kuras rotās NBS vārds un atribūtika, kas ievērojami, Latvijas sabiedrības acīs, nostiprinās pozitīvu NBS prestižu. Tas būs īpaši svarīgi turpmākajos gados, kad NBS būs nopietni jācīnās darba piedāvājumu tirgū par piemērotu cilvēku piesaistīšanu profesionālam NBS dienestam.

Kopš Latvijas neatkarības atgūšanas un Nacionālo bruņoto spēku atjaunošanas militārā apmācību procesa mērķu sasniegšanai nav uzcelta vai kapitāli rekonstruēta neviena sporta celtnes. Rīgas garnizona karavīru fiziskās sagatavošanas un sporta nodarbības norisinās NBS Sporta kluba Sporta bāzēs, kuras ir celtas astoņdesmito gadu sākumā un ir morāli, funkcionāli un fiziski novecojušas. Alūksnes Mobilo strēlnieku bataljonā sporta nodarbības notiek neatbilstošā sporta zālē, kura celta sešdesmitajos gados. NBS vienību lielākajās dislokācijas vietās, Liepājā, Ventpilī, Kuldīgā, Cēsīs, Rēzeknē dislocētās vienības ar sportu nodarbojas savu laiku nokalpojušās, morāli novecojušās vai citu īpašnieku sporta bāzēs, vai arī nenodarbojas vispār. Kā rezultātā NBS karavīru fiziskā kondīcija, arī higiēnas prasību nodrošināšana ir nepietiekama. Ir skaidri redzams, ka vietējām pašvaldībām trūkst līdzekļu mūsdienīgu sporta celtnu celtniecībai un nav sagaidāms, ka tās spēs tuvākajā nākotnē piedāvāt sporta celtnes NBS vajadzībām.

II Tiesību akti, kas saistīti ar problēmas risināšanu

2002.gada 5.novembrī pieņemtā Deklarācija par Einara Repšes vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību, izvirzot par prioritāti sabiedrības veselības kvalitāti, pausta apņēmība šī mērķa sasniegšanai sporta jomā:

izstrādāt un pieņemt ilglaicīgu, līdzsvarotu fiziskās audzināšanas un sporta attīstības programmu. Pilnveidot sporta likumdošanu;

noteikt Latvijas sporta attīstības prioritātes, galveno vērtību veltot bērnu, jaunatnes un tautas sportam;

sekmēt vienotas sporta organizāciju struktūras izveidošanu saskaņā ar nacionālajām sporta interesēm;

valsts un pašvaldību līmenī realizēt un atbalstīt mērķtiecīgu investīciju programmu sporta bāžu attīstībai, īpaši Latvijas novados;

veicināt veselīgu dzīvesveidu, izvirzot fiziskās aktivitātes un sportu kā nozīmīgu brīvā laika pavadīšanas veidu.

2002.gada 24.oktobra Sporta likuma 6.panta trešā daļa nosaka Aizsardzības ministrijas kompetenci likuma mērķa - sporta organizēšana un attīstība atbilstoši tiesiskiem pamatiem, sporta organizāciju, valsts un pašvaldību institūciju savstarpējās attiecības un pamatuzdevumi sporta attīstībā un sporta finansēšanā u.c. realizēšanā. Aizsardzības ministrija saskaņā ar Sporta likumu:

izstrādā programmas jauniešu fiziskās sagatavotības uzlabošanai;

nodrošina karavīru vispārējo un speciālo profesionālo fizisko sagatavotību;

atbalsta valsts labāko sportistu — karavīru — treniņu un sacensību iespējas;

atbalsta atsevišķus sporta veidus Aizsardzības ministrijas iestādēs pēc Latvijas Nacionālās sporta padomes ieteikuma.

III Prognoze par sekām, kas iestāsies, ja problēma netiks risināta

Neveicot konceptuālajā jautājumā minētos pasākumus, netiks uzbūvētas mūsdienīgas sporta celtnes kā rezultātā netiks rastas iespējas NBS personālsastāvam un LR iedzīvotājiem nodarboties ar sportu tādejādi netiks novērstas negatīvās sociālās parādības – bērnu un jauniešu alkoholisms, klaiņošana, noziedzība un citas negācijas – cietīs tautas fiziskā un garīgā veselība.

Šādas programmas mērķi ir cieši saistīti ar karavīru fiziskās sagatavošanas nodrošināšanu. Ja tie netiks sasniegti, netiks atrisināti arī tādi jautājumi kā:

- karavīru fiziskā sagatavotība un noteikto fizisko normu izpilde;
- jautājumi, kas saistīti ar karavīru brīvā laika lietderīgu izmantošanu;
- saslimšanu un traumu gadījumu samazināšanās NBS;
- militārās disciplīnas uzlabošana;
- NBS prestiža celšana;
- vienotības veicināšana un komandas gara veidošana NBS.

Programmas mērķu neizpilde mazinās atbalstu augstu sasniegumu sportam un jūtami ietekmēs valsts izlašu līmeņa sportistu sagatavošanas iespējas ārpus Rīgas. Līdz ar to mazināsies labu sportistu atlases iespējas un valsts vārda popularizēšana starptautiskajā sabiedrībā.

IV Problēmas risinājuma varianti

Ir sagaidāms, ka daļa programmā paredzēto sporta būvju celtniecība tiks veikta sadarbībā ar pašvaldībām vai citām ieinteresētām organizācijām. Ņemot vērā arī šo aspektu jau izveidojies saraksts, kas nosaka NBS dislokācijas vietās, kur NBS sporta celtnes būtu jāceļ.

Sarakstā iekļauto projektu pamatā ir šādi kritēriji:

1. Sporta būves NBS struktūrvienību dislokāciju vietās, kur ir liels NBS karavīru skaits.

2. Iespējama plaša vietējās jaunatnes un sabiedrības iesaistīšana sporta nodarbībās sekmīgai sporta bāžu noslogošanai, vietējo pašvaldību interese un jaunatnes sporta tradīcijas.

3. Iespējams pašvaldību līdzfinansējums.

4. Latvijas Olimpisko komiteju un Sporta veidu federāciju atbalsts.

Sagaidāms, ka NBS Sporta bāžu aktīvi lietotāji būs:

- NBS obligātā un profesionālā militārā dienesta karavīri;
- NBS sporta veidu izlases un sporta spēļu komandas;
- Dažādu sporta veidu valsts izlašu speciālisti;
- Pilsētu un rajonu sporta skolu audzēkņi, iedzīvotāji, bērni;
- Augstskolu un skolu jaunieši.

Katra atsevišķa projekta uzsākšanu un ikgadēju nodrošināšanu vērtē un nosaka Aizsardzības ministrijas un NBS Sporta padome saskaņā ar NBS vajadzībām un Nacionālās sporta padomes, sporta veidu federāciju un Olimpiskās komitejas atbilstošiem lēmumiem un ieteikumiem.

Aizsardzības ministrijas un NBS Sporta celtnu programmas mērķu sasniegšanai sadarbība notiek starp Aizsardzības ministriju, Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem, citām ministrijām, pašvaldībām, Latvijas Olimpisko komiteju, Nacionālā sporta padomi, Sporta veidu federācijām un citām ieinteresētajām organizācijām.

Sagaidāms, ka Aizsardzības ministrijas un NBS Sporta būvju programma varētu būt aktuāla laika posmā no 2004. gada – 2008. gadam, ik gadu paredzot līdzekļus aptuveni 2,5 miljonu apmērā. Tas ļautu virknei objektu finansējumu plānot kā pārejošu vairāku gadu garumā.

Finansējums šīs koncepcijas izpildei paredzams no programmas „Valsts aizsardzība, drošība un integrācija NATO”, kam paredzēti 2% no IKP.

Īpaši jāuzsver fakts, ka šāda programma ir ļoti aktuāla mūsu valsts novados un pilsētās, kur vietējām pašvaldībām trūkst līdzekļu sporta bāžu celtniecībai un tām ir nepieciešams stratēģisks valstisks partneris mūsdienīgu sporta būvju radīšanai.

Programmas izpilde veicinās uzņēmējdarbību un dos ieguldījumu pašvaldību, kuru teritorijās atrodas šīs būves, infrastruktūras attīstībā,

ļaujot novirzīt pašvaldību budžeta līdzekļus veselības aprūpei, izglītībai sociālo un citu jautājumu risināšanai.

Šādu situāciju Latvijas novados apliecina daudz Aizsardzības ministrijai iesniegtu pašvaldību ierosinājumu, lūgumu, aicinājumu apvienot abu pušu finansējumu sporta bāžu celtniecībai un tālākai kopējai to izmantošanai.

Saskaņā ar 2004.gadam Valsts budžetā šīm vajadzībām atvēlēto un turpmākos gados sagaidāmo finansējumu izveidots programmā iekļauto sporta bāžu saraksts.

2004. gads NBS objekti

- NBS Sporta klubs
- ALŪKSNES mobilo strēlnieku bataljona sporta zāle
- NBS Jūras spēku Ūdensslīdēju skolas peldbaseins Liepājā

Sadarbības ar pašvaldībām objekti

- RĒZEKNES pilsētas multifunkcionāla sporta halle
- CĒSU NBS Instruktoru skolas un pilsētas sporta komplekss
- KULDĪGAS vieglatlētikas manēža

Aizsardzības ministrijas un NBS Sporta celtnu programma, 2004.gada plānoto pasākumu saraksts ir apstiprināts ar Nacionālās Sporta padomes 15.jūlija un 8.decembra sēžu lēmumiem.

Ja Ministru kabinets apstiprina Aizsardzības ministrijas un NBS sporta būvju celtniecības programmu, turpmākajos gados jāturpina vai varētu tikt atbalstīta uzskaitīto vai citu ieteikto sporta celtnu celtniecība.

2005 gads

- NBS Sporta klubs
- ALŪKSNES mobilo strēlnieku bataljona sporta zāle
- NBS Jūras spēku Ūdensslīdēju skolas sporta komplekss Liepājā
- JŪRMALAS Sporta komplekss
- TALSU Sporta šautuve
- ĀDAŽU MSMC sporta zāle
- KULDĪGAS Vieglatlētikas manēža

2006. gads

- NBS Jūras spēku Ūdensslīdēju skola
- JŪRMALAS Sporta komplekss
- VENTSPILS sporta zāle
- LIELVĀRDES sporta komplekss

2007. gads

- NBS Sporta klubs
- ĀDAŽU MSMC sporta komplekss
- DOBELES novada sporta zāle

Sporta celtnu nosaukumi tiks precizēti programmas attīstības vai izpildes gaitā.

2006. – 2007.gadu sporta bāžu saraksts tiks papildināts, precizēts un apstiprināts saskaņā ar NBS attīstības plāniem un iespējamajiem jauniem pašvaldību un sporta organizāciju priekšlikumiem

V Nepieciešamo tiesību aktu apraksts

Ministru kabineta 2002.gada 12.marta noteikumu Nr. 111 "Ministru kabineta kārtības rullis" paredzētajā kārtībā sagatavots un ar ieinteresētajām institūcijām saskaņots Ministru kabineta rīkojuma projekts "Par valsts un pašvaldību sporta un publisko būvju būvniecības finansēšanu", kurā noteikts sporta būvju būvniecības līdzfinansējuma sadalījums.

Aizsardzības ministrs

G.V.Kristovskis

2008.02.21. 16:09:00
vārdu skaits: 1647
D.Žukovs
7335127